

MOCIÓ EN SUPORT AL PROGRAMARI LLIURE EN L'ÀMBIT DE LES TIC

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Les Tecnologies de la Informació i les Comunicacions (TIC) són, en aquests moments més que mai, un element fonamental en l'economia i el progrés d'una societat. Per fer-les avançar és imprescindible que la ciutadania les pugui emprar de manera universal. Els ciutadans i les ciutadanes tenen dret a accedir a les tecnologies de la informació i les comunicacions sense cap discriminació de tipus social, econòmic o de qualsevol altra mena, i a fer-ho en la nostra pròpia llengua. Els ajuntaments han de comprometre's a defensar el dret d'accés a la societat de la informació dels seus ciutadans així com implicar-se en l'alfabetització digital i ajudar a superar la fractura digital. L'objectiu d'aquesta moció és que l'Ajuntament de Calafell es comprometi a garantir aquests drets de ciutadania.

Un dels pilars fonamentals de l'accés a les TIC és el programari. Malgrat això, l'accés al programari es veu restringit per polítiques diverses en forma de contractes, llicències o patents, que en limiten l'ús i discriminen certs sectors de la ciutadania dificultant-los o barrant-los l'accés a les TIC en condicions legals i amb garantia de qualitat.

Des de fa anys, existeix un moviment internacional de persones i entitats que desenvolupen programari sota unes llicències que defensen que, quan s'adquireix un programa, l'usuari ha de tenir el dret d'estudiar-lo, modificar-lo i redistribuir-lo lliurement. El programari que garanteix aquests drets es coneix com a programari lliure. El programari lliure permet que tots els seus usuaris puguin contribuir a la seva millora. Són programari lliure el sistema GNU/Linux, diferents navegadors web com el Firefox, els paquets ofimàtics com l'OpenOffice, els servidors que utilitza Google i molts altres programes de gran qualitat. Al darrere del programari lliure hi ha milions de voluntaris i també grans empreses multinacionals com IBM, HP, Oracle, etc.

A dia d'avui, el programari lliure disposa d'un alt grau de consolidació, tant en el teixit econòmic com pel que fa al suport de la societat civil i de diverses administracions públiques i patronats. Existeixen nombrosos casos d'èxit d'administracions públiques que han apostat per desenvolupar les seves estructures tecnològiques en programari lliure (governos d'Alemanya, França, Extremadura, Andalusia, Perú, Mèxic, Brasil...). Aquesta consolidació també es manifesta en un clar increment en el seu ús en recerques científiques

i en desenvolupament tecnològic duts a terme, per exemple, en les universitats públiques catalanes.

Avantatges del programari lliure

La llicència de l'anomenat programari lliure és la Llicència Pública General (GPL), que reconeix les anomenades quatre llibertats:

1. La llibertat d'executar el programa per a qualsevol propòsit.
2. La llibertat de veure com funciona el programa i adaptar-lo a les necessitats pròpies, és a dir, el lliure accés al codi font.
3. La llibertat de redistribuir còpies.
4. La llibertat de millorar el programa i de distribuir-lo de nou amb les millores realitzades, amb la mateixa llicència GPL, per tal que tota la comunitat se'n pugui beneficiar.

Aquestes quatre llibertats en la utilització del programari lliure suposen avantatges notables, entre els quals destaquen els següents:

- Qui n'és comprador no ha de ser client a perpetuïtat del proveïdor; pot llogar-lo a qui lliurement esculli per realitzar les modificacions o adaptacions que consideri necessàries segons les seves necessitats. Aquesta independència del proveïdor permet, entre d'altres:
 - Més diversitat en els proveïdors associats als sistemes informàtics, amb els avantatges que això comporta en termes de competència i reducció de costos.
 - Que la inversió pública en TIC per part de les pròpies administracions pugui revertir de forma directa en el desenvolupament econòmic de l'entorn i en el teixit econòmic local i l'emprenedoria.
- No és discriminatori. Fins i tot els actuals proveïdors de programari privatiu poden oferir programari lliure, relicenciant el seu o adaptant el programari lliure existent.
- La majoria del programari lliure és gratuït o de molt baix cost i el seu ús no està condicionat al pagament de drets de propietat intel·lectual o industrial, al contrari que el programari privatiu. En conseqüència, i a pesar dels inicials costos d'implementació i formació, la migració al programari lliure suposa un estalvi a mitjà termini.
- Afavoreix la transparència de les administracions i la sostenibilitat de les seves inversions en TIC.

- Facilita i democratitza l'accés a la tecnologia a tota la societat, reduint els requeriments econòmics necessaris per accedir-hi.
- Escrutini públic: l'accés al codi permet analitzar-lo per comprovar que el seu ús no és nociu (per exemple, que no contingui codi espia o maliciós), i també permet detectar errors de forma ràpida i eficaç i aplicar-hi millores.
- Una major seguretat i privacitat de les dades.
- Permet desenvolupar un mercat de serveis associats al desenvolupament, manteniment i formació, tant per l'administració pública com per privats.
- Permet participar en projectes internacionals punters i, per tant, potenciar una indústria local de desenvolupament de programari.

Hi ha àmbits estratègics en què l'impacte del programari lliure és especialment important. A continuació se n'exposen alguns:

- **La comunicació de la ciutadania amb l'administració**

Cada vegada més, la comunicació entre l'administració i la ciutadania es fa per via telemàtica. Això fa aquesta comunicació molt més àgil i eficient. Sovint ens trobem però que quan els ciutadans necessitem comunicar-nos amb l'administració se'ns obliga a fer servir un tipus d'ordinador o un programari concret d'alguna empresa concreta.

L'administració no pot exigir a cap ciutadà o ciutadana ser client de cap empresa, sobretot quan aquesta comunicació es pot fer mitjançant els formats i estàndards oberts definits per comitès internacionals eximint l'usuari d'emprar programari d'una determinada empresa.

L'administració hauria de garantir la no transgressió d'aquests estàndards en els serveis que ofereix a la ciutadania. Aquesta idea es veu remarcada en la pròpia Llei 11/2007, de 22 de juny, d'accés electrònic dels ciutadans als serveis públics, així com pels principis derivats de l'Esquema Nacional d'Interoperabilitat (ENI) i de l'Esquema Nacional de Seguretat (ENS), els quals estableixen, respectivament, els principis d'interoperabilitat en l'intercanvi i conservació de la informació electrònica per part d'Administracions Públiques i les polítiques de seguretat que s'han d'aplicar en la utilització dels mitjans electrònics.

- **La informàtica dels ajuntaments**

L'administració en general i els ajuntaments en particular fan servir molt programari. Això suposa una partida important del seu pressupost, sobretot a causa del preu i la caducitat de les llicències. Una part d'aquest programari és genèric (sistemes operatius, ofimàtica...) i disposa d'alternatives lliures de qualitat. No fer-les servir és

un malbaratament de recursos públics, especialment en l'actual context de retallades econòmiques en els pressupostos de les administracions públiques.

Una altra part del programari és fet a mida. Les condicions de contractació, en aquest cas, les controla l'administració i, per tant, en pot regular aspectes com ara la titularitat de la llicència, la propietat del codi, el compliment d'estàndards, etc. Aquesta possibilitat permet a l'administració adoptar mesures que facilitin la creació de noves oportunitats de desenvolupament de l'economia local derivades de la contractació pública.

▪ La llengua

Un dels aspectes més crucials per a l'èxit de les TIC és la integració del català al món digital. Cal que el programari que es faci servir estigui traduït a la nostra llengua. Centenars de voluntaris tradueixen al català el programari lliure més utilitzat tan bon punt en surt una nova versió, i això ho poden fer perquè tenen accés al codi font.

En relació als antecedents exposats, la Candidatura d'Unitat Popular de Calafell proposa al Ple de l'Ajuntament l'adopció dels següents

ACORDS

PRIMER. Declarar el suport de l'Ajuntament de Calafell al programari lliure en l'àmbit de les TIC, així com el compromís de promoure'n l'ús i el desenvolupament en la societat calafellenca i en el si del propi consistori.

SEGON. Elaborar un Pla Municipal de Migració al Programari Lliure, amb l'objectiu que en acabar aquest mandat l'Ajuntament i els seus organismes i empreses dependents hagin substituït tot el programari privatiu que sigui prescindible a curt i mitjà termini. Aquest pla serà públic per tota la ciutadania.

Quant al desenvolupament d'aquest epígraf, se seguiran els criteris següents:

1. Se sol·licitarà un informe al Departament de Tecnologies de la Informació i la Comunicació d'aquest ajuntament.

Aquest informe haurà d'estar finalitzat en el termini màxim de quatre mesos, comptadors des de l'endemà de l'aprovació d'aquesta moció, i haurà d'incloure la següent informació:

- a. Identificació de tot el programari privatiu que utilitzen els diferents departaments i regidories de l'Ajuntament i els seus organismes i empreses dependents.
 - b. Despesa anual mitjana ocasionada per l'adquisició i renovació de les llicències d'aquest programari.
 - c. Alternatives de programari lliure actualment disponibles. Es valorarà en cada cas la viabilitat tècnica de la migració, els costos directes i indirectes, així com els seus beneficis.
2. Es crearà un grup de treball, en el marc de la comissió informativa de Serveis Econòmics i Urbanístics. Aquest grup de treball estarà compost per representants de tots els grups polítics municipals, amb l'assessorament potestatiu dels tècnics municipals corresponents i altres actors que puguin estar-hi implicats, i s'haurà d'haver constituït en el termini màxim de cinc mesos, comptadors des de l'endemà de l'aprovació d'aquesta moció. Aquest grup de treball serà l'encarregat de:
- a. Valorar, cas a cas, la viabilitat tècnica i econòmica de la migració a programari lliure dels programes privatis actualment utilitzats.
 - b. Elaborar un Pla Municipal de Migració al Programari Lliure. Aquest pla haurà d'estar finalitzat i s'haurà de sotmetre a consideració del Ple en el termini màxim de 9 mesos, comptadors des de l'endemà de l'aprovació d'aquesta moció.
 - c. Fer un seguiment de l'execució del Pla Municipal de Migració al Programari Lliure i de totes aquelles altres accions recollides en la part resolutiva d'aquesta moció.

TERCER. Establir com a clàusula de mèrit la utilització, el desenvolupament, la distribució i la difusió de programari lliure en català en les contractacions, convenis de col·laboració i subvencions en l'àmbit de les noves tecnologies.

QUART. Promoure acords i convenis amb administracions locals i supralocals, universitats i associacions públiques i privades en l'àmbit dels Països Catalans per fomentar la coordinació i la cooperació en matèria de programari lliure en català i assegurar-ne, amb les mesures adequades, la producció, la promoció i l'ús conjunt amb respecte per totes les variants.

Candidatura d'Unitat Popular de Calafell

Calafell, 31 de maig de 2016

